

DATOS IDENTIFICATIVOS

Catalogación e Risco

Materia	Catalogación e Risco			
Código	O02M143V01106			
Titulación	Máster Universitario en Valoración, Xestión e Protección do Patrimonio Cultural			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Arizaga Castro, Álvaro			
Profesorado	Arizaga Castro, Álvaro Carballo Arceo, Luis Xulio Reboreda Carreira, Alberte			
Correo-e	alvaroarizagacastro@gmail.com			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Materia sobre inventario e catalogación de bens culturais.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Adquirir a capacidade para diferenciar e valorar as diversas expresións do Patrimonio Cultural, coñecer as ferramentas para a súa cuantificación e protección, así como as diferentes perspectivas que abordan a súa xestión.
C4	Adquirir a capacidade para catalogar o Patrimonio cultural inmovible, esbozando niveis de risco e podendo establecer mecanismos de protección xurídica e preventiva.
D1	Poder integrar as diversas informacións e datos aportados por diversos técnicos e ferramentas na redacción de conclusións de acción.
D3	Saber transmitir dun modo claro e sen ambigüidades a un público especializado ou non, resultados procedentes da investigación científica e tecnolóxica ou do ámbito da innovación máis avanzada, así como os fundamentos máis relevantes sobre os que se sustentan.
D4	Concebir a protección do Patrimonio cultural nun marco de desenvolvemento sostible.
D6	Coñecer e manexar a lexislación aplicable ao sector, coñecer a contorna social e empresarial e saber relacionarse coa administración competente integrando este coñecemento na elaboración de proxectos de enxeñaría e no desenvolvemento de calquera dos aspectos do seu labor profesional.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Capacitar ao alumnado para elaborar catálogos e cartas de risco para un conxunto patrimonial pechado, empregando as tecnoloxías á súa disposición e considerando a necesidade de difundir esa información.	A2 A3 A4 B1 C4 D1 D3 D4 D6
--	--

Contidos

Tema	
1. Inventario e catalogación: unha perspectiva teórica.	1.1. Condicionantes e recomendacións teórico-legais para a catalogación do patrimonio cultural. 1.2. As normas urbanísticas e o seu impacto na xestión dos bens culturais. 1.3. Comparativa de exemplos teóricos sobre inventario e catalogación.
2. Inventario e catalogación: unha perspectiva práctica.	2.1. O catálogo do patrimonio cultural de Galicia. 2.2. Comparativa de casos prácticos: virtudes e defectos. 2.3. A difusión do inventario como medida de conservación.
3. Xestión do risco sobre o patrimonio cultural.	3.1. Aparición do concepto "risco" aplicado aos bens culturais. 3.2. Inventarios e catálogos como ferramentas primordiais para a conservación do patrimonio cultural.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	2	3
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	4	8
Estudo de casos/análises de situacións	0	14	14
Probas de autoavaliación	0	2	2
Traballos e proxectos	1	30	31
Probas de resposta curta	0	3	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10
Observación sistemática	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Presentaranse ficha da materia, obxectivos, calendario, criterios de avaliación, así como foros de debate e noticias e demais contornas nos cales se desenvolverá a aprendizaxe.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, mesas redondas e debates conducidos e moderados por investigadores experimentados no tema a tratar, que permiten profundar e completar os contidos da materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise de problemas ou casos reais, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, xerar hipótese, diagnosticalos e penetrarse en procedementos alternativos de solución, para ver a aplicación dos conceptos teóricos na realidade. Empregaranse como complemento das clases teóricas para o autoaprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Desde o inicio da materia ata o fin da avaliación continua poranse a disposición do alumnado diferentes sistemas para a atención personalizada. Terán a este respecto unha especial importancia os medios telemáticos (correo electrónico, foros, chats, etc.). Tamén se ofertará a posibilidade de titorías presencias no caso de que o alumno o considere necesario. Para os periodos de avaliación posteriores (ordinario e extraordinario) o profesorado seguirá a disposición do alumnado, pero en menor medida e cun sistema de solicitude de cita previa.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Desde o inicio da materia ata o fin da avaliación continua poranse a disposición do alumnado diferentes sistemas para a atención personalizada. Terán a este respecto unha especial importancia os medios telemáticos (correo electrónico, foros, chats, etc.). Tamén se ofertará a posibilidade de titorías presencias no caso de que o alumno o considere necesario. Para os periodos de avaliación posteriores (ordinario e extraordinario) o profesorado seguirá a disposición do alumnado, pero en menor medida e cun sistema de solicitude de cita previa.

Estudo de casos/análises de situacións	Desde o inicio da materia ata o fin da avaliación continua poranse a disposición do alumnado diferentes sistemas para a atención personalizada. Terán a este respecto unha especial importancia os medios telemáticos (correo electrónico, foros, chats, etc.). Tamén se ofertará a posibilidade de titorías presencias no caso de que o alumno o considere necesario. Para os periodos de avaliación posteriores (ordinario e extraordinario) o profesorado seguirá a disposición do alumnado, pero en menor medida e cun sistema de solicitude de cita previa.
--	--

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Desde o inicio da materia ata o fin da avaliación continua poranse a disposición do alumnado diferentes sistemas para a atención personalizada. Terán a este respecto unha especial importancia os medios telemáticos (correo electrónico, foros, chats, etc.). Tamén se ofertará a posibilidade de titorías presencias no caso de que o alumno o considere necesario. Para os periodos de avaliación posteriores (ordinario e extraordinario) o profesorado seguirá a disposición do alumnado, pero en menor medida e cun sistema de solicitude de cita previa.
Observación sistemática	Desde o inicio da materia ata o fin da avaliación continua poranse a disposición do alumnado diferentes sistemas para a atención personalizada. Terán a este respecto unha especial importancia os medios telemáticos (correo electrónico, foros, chats, etc.). Tamén se ofertará a posibilidade de titorías presencias no caso de que o alumno o considere necesario. Para os periodos de avaliación posteriores (ordinario e extraordinario) o profesorado seguirá a disposición do alumnado, pero en menor medida e cun sistema de solicitude de cita previa.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Traballos e proxectos	Realización de diversos exercicios na plataforma moodle e entrega dun traballo escrito relacionado co inventario e catalogación de bens culturais, tomando un caso concreto e presentando unha análise teórica e un resultado práctico a partir do mesmo. Presentación oral na aula virtual dunha parte deste traballo. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacitar ao alumnado para elaborar catálogos e cartas de risco para un conxunto patrimonial pechado, empregando as tecnoloxías á súa disposición e considerando a necesidade de difundir esa información.	70	A2 A3 A4	B1	C4 D1 D3 D4 D6	
Observación sistemática	Participación activa a través de medios telemáticos na plataforma Moodle, especialmente en relación cos temas de debate propostos. Os resultados de aprendizaxe avaliados son: Capacitar ao alumnado para elaborar catálogos e cartas de risco para un conxunto patrimonial pechado, empregando as tecnoloxías á súa disposición e considerando a necesidade de difundir esa información.	30	A3 A4	B1	C4 D3	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumno ten dereito a unha avaliación continua, ademais dunha data de convocatoria oficial ordinaria e outra extraordinaria.

A avaliación continua é o cauce proposto para a finalización da materia no prazo mínimo posible, que se corresponde co mes aproximado de duración da materia. Neste procedemento de avaliación continua o alumnado deberá cubrir unha serie de pequenos exercicios, traballos, participación na plataforma Moodle, etc. A avaliación continua implica asistencia e participación nas actividades presenciais. Neste prazo dun mes o profesorado estará a plena disposición do alumnado en todo momento, dentro dun horario laboral normal, cuns prazos de resposta moi curtos.

Os procedementos de avaliación ordinaria e extraordinaria están pensados para o alumnado que non poida rematar a materia no tempo pensado, por problemas de rendemento académico, por problemas de tempo ou por falta de presencialidade. Habilitaranse uns periodos de entrega e avaliación adicionais en torno a Xaneiro (ordinario) e Xullo (extraordinario). Neses prazos o alumnado deberá realizar e entregar outros exercicios e traballos, diferentes ós previstos para a avaliación continua (pero que cubrirán as mesmas competencias) e que serán explicados con detalle na plataforma Moodle. Este procedemento ordinario e extraordinario non implica un seguemento exhaustivo do alumno por parte do profesorado: poderán solicitarse titorías para cuestións concretas, pero o profesorado non poderá estar a plena disposición da mesma maneira nin no mesmo horario que no prazo de avaliación continua.

Máis información na plataforma Moodle da materia "Catalogación e Risco".

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA XERAL SOBRE CATALOGACIÓN E RISCO E INSTITUCIÓNS INTERNACIONAIS

- BOSQUE SENDRA, J. (dir.). 2004. "Propuesta metodológica para caracterizar las áreas expuestas a riesgos tecnológicos mediante SIG. Aplicación en la Comunidad de Madrid", *Geofocus*, 4: pp. 44-78. Disponible para descarga en <http://geofocus.rediris.es/articulos2004.html>
- CARRERA RAMÍREZ, F. 2007. "Acciones automáticas: riesgo y protección del patrimonio arqueológico inmueble", en *La conservación infalible: de la teoría a la realidad. III Congreso del Grupo Español del IIC*: pp. 67-78. Disponible para descarga en http://ge-iic.com/files/3Congreso/Fernando_Carrera.pdf
- CENDREDO UCEDA, A. 1996. "Propuesta sobre criterios para la clasificación y catalogación del patrimonio geológico", en VV. AA. *El patrimonio geológico, bases para su valoración, protección, conservación y utilización*. Madrid, MOPTM: pp. 29-38.
- DE ANGELIS, D. y OSSAT, G. 1972. *Guide to the Methodical Study of Monuments and Causes of their Deterioration*. Roma, ICCROM. Véxase tamén <http://www.international.icomos.org/risk/>
- Diversos documentos depositados no ICOMOS OPEN ARCHIVE, en concreto aqueles especificamente adicados a inventarios de patrimonio cultural. Disponibles para descarga en <http://openarchive.icomos.org/view/subjects/K07.html>
- DORN, R.I. et alii. 2008. "The Rock Art Stability Index. A New Strategy for Maximizing the Sustainability of Rock Art", *Heritage Management*, 1 (1): 37-70. Disponible para descarga en http://alliance.la.asu.edu/dorn/HeritageManagement_RASI_08.pdf. Véxase tamén http://alliance.la.asu.edu/rockart/stabilityindex/RASI_Overview.html
- FEILDEN, B.M. y JOKILEHTO, J. 1998. *Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites*. Roma, ICCROM (in collaboration with UNESCO and ICOMOS). Véxase tamén <http://www.international.icomos.org/risk/>
- ISTITUTO CENTRALE DEL RESTAURO. 2000. *The Risk Map of Cultural Heritage*. Recurso electrónico en <http://www.aec2000.it/aec2000/projects/riskmap>
- MARTÍN, M. (coord.) 1992. *La Carta de Riesgo: una experiencia italiana para la valoración global de los factores de degradación del Patrimonio Monumental*. Sevilla, Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico - Junta de Andalucía (Cuadernos PH, II: 58 p.) Disponible para descarga gratuita baixo rexistro en <http://www.iaph.es/web/canales/publicaciones/cuadernos/cuadernos-ph/contenido/Cuadernos/Cuadernoll>
- MEIER, H.-R. et alii (eds.). 2008. *The Heritage at Risk Special Edition. Cultural heritage and natural disasters: Risk preparedness and the limits of prevention*. Munich, ICOMOS. Disponible para descarga en http://www.international.icomos.org/risk/2007/natural_disasters/index.html
- NISTOR, S. "Monuments at Risk and Monuments in Danger: a Special Inventory of the Threatened Monuments". 11th Historic Structures International Conference. Emergency Interventions on Historic Load-bearing Structures. Disponible para descarga en http://www.transsylvania.ro/download/TTK_2007/pdf/nistor_en.pdf
- STOVEL, H. 1998. *Risk Preparedness: A Management Manual for World Cultural Heritage*. Rome, ICCROM (in collaboration with UNESCO, World Heritage Centre, ICOMOS). Véxase tamén <http://www.international.icomos.org/risk/>

BIBLIOGRAFÍA CONCRETA SOBRE CASOS ESPECÍFICOS (ANDALUCÍA, INGLATERRA, GALICIA).

Decreto 232/2008, do 2 de outubro, sobre o Inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia.

Disponible para descarga en http://cultura.xunta.es/mediateca/legislacion/Patrimonio/02_Decretos/decreto_inventario.pdf

English Heritage at Risk Strategy. 2011-2015.

Disponible para descarga gratuita en <http://www.english-heritage.org.uk/publications/eh-har-strategy-2011-15/> Enlace a información global sobre el programa Heritage at Risk de English Heritage: <http://www.english-heritage.org.uk/caring/heritage-at-risk/>

FERNÁNDEZ CACHO, S. (ed.) 2002. *ARQUEOS. Sistema de Información Arqueológica de Andalucía*. Granada, Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico - Junta de Andalucía (Cuadernos PH, VI: 219 p.). Disponible para descarga gratuita baixo rexistro en <http://www.iaph.es/web/canales/publicaciones/cuadernos/cuadernos-ph/contenido/CuadernosTecnico/CuadernoVI>

FERNÁNDEZ CACHO, S. 2008. *Patrimonio Arqueológico y Planificación Territorial. Estrategias de Gestión para Andalucía.*

Jerez, Universidad de Sevilla y Junta de Andalucía (Colaboraciones, 4: 281 p.). Disponible para descarga gratuita baixo rexistro en http://www.iaph.es/web/canales/publicaciones/cuadernos/otras-publicaciones/contenido/cuaderno_0008

FERNÁNDEZ CACHO, S. y RODRIGO CÁMARA, J.M. (coords.). 2009. *MAPA: Modelo Andaluz de Predicción Arqueológica*. Sevilla, Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico (Cuadernos e-PH, 1: 401 p.) Consejería de Cultura de la Junta de Andalucía. 2009. Disponible para descarga gratuita baixo rexistro en http://www.iaph.es/web/canales/publicaciones/cuadernos/eph-cuadernos/contenido/ePH_Cuaderno2

LADRÓN DE GUEVARA SÁNCHEZ, M.C. y MUÑOZ CRUZ, V. (coords). 2006. *El Sistema de Información del Patrimonio Histórico de Andalucía*. Sevilla, Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico (Cuadernos, XX: 324 p.). Disponible para descarga gratuita baixo rexistro en <http://www.iaph.es/web/canales/publicaciones/cuadernos/cuadernos-ph/contenido/Cuadernos/CuadernoXX>

The Heritage at Risk Register 2013. Criteria for inclusion in the Register. Disponible para descarga gratuita en <http://www.english-heritage.org.uk/content/imported-docs/f-j/har-criteria-for-inclusion.pdf>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Difusión e Socialización do Patrimonio Cultural/O02M143V01210

Patrimonio Arquitectónico, Territorio e Paisaxe Urbana/O02M143V01212

Técnicas de Documentación Cartográfica 2D e 3D do Patrimonio Cultural/O02M143V01109

Tecnoloxías SIG para o Inventario do Patrimonio Cultural/O02M143V01108

Territorio e Paisaxe Cultural/O02M143V01208

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Caracterización e Documetación Histórico-Artística/O02M143V01207

Protección Xurídica do Patrimonio Cultural/O02M143V01103

Outros comentarios

A docencia da materia desenvolverase utilizando a plataforma docente Moodle e, de maneira presencial, participando nas actividades docentes a través de videoconferencia ou a través de ferramentas de multivideoconferencia (como Adobe Connect). Para poder recibir a docencia de maneira efectiva, recoméndase, previamente ao comezo da materia, consultar o manual de acceso á plataforma e seguir as especificacións técnicas para poder asistir ás sesións remotas. Esta información está dispoñible no espazo común do máster. É imprescindible que o alumno acceda á plataforma docente da materia previamente ao comezo da mesma.
